chuyện Phong-Hóa

CÁI THỐNG ĐỜI TỐNG

T.-KHAI-HƯNG

Về đời năm ngoái các nhà sành đồ cổ qua hồ Gươm tất phải dừng chân trước cửa nhà ông Hoàng-Bảng ở đầu phố Hàng Quạt mà ngắm chiếc thống sành kê trên cái bệ xi-măng bảy ngày ở ngoài sân, bên cạnh hàng rào ắt.

Vì cái thống ấy, cứ con mắt nhiều nhà thành thuộc thì là một cái thống thuộc đời Tống. Mà ngắm kỹ thì cũng lạ con mắt thực, lạ từ cái hình bầu dục cho đến cái da men sành, cái dáng bề hoàng. Lại thêm được phần vừa to, vừa cao, trông dáng nghiêm hơn, vừa cho đến thước rưỡi. Thực là một cái thống qui giá.

Một hôm, mấy người bạn chơi đồ cổ ở tỉnh, rủ tôi đến chơi nhà ấy. Chủ nhân không kịp mời chúng tôi uống nước, vội dẫn ngay ra xem cái thống. Tôi ngắm nghía để cố tìm ra chỗ đẹp rồi hỏi:

— Thưa ông, thường thường thì thống hình tròn, sao cái này lại hình bầu dục, mà lại có hai cái quai ở hai bên?

— Ấy thế mới qui. Đây, ông xem những hình người chạm ở chung quanh. Từ giáng giáp cho chí y phục thực là người đời Tống... Ông đã trông thấy bức tranh vẽ ro-đông-Phi chưa nhỉ?

— Chưa.

Ấy cũng như ông nghĩ vậy, cũng nhũ có giải, ấy rồng mà dài ung thung có cái giây buộc ngang bụng, y như vậy chẳng sai một ly.

— Còn hai cái quai này dùng để làm gì?

— Không phải quai! Đó là hai cái tai thống đấy, vì thống làm tinh hết hương, ngẫm có vẻ long trọng lắm. Nhất là khi bấy cái nút nón bỏ vào trong... Bấy giờ ông nghe cái tiếng của nó khác lắm. Ông chớ tưởng là sành.

Ông bảng cầm xuống nhặt hòn gạch gõ vào cái thống:

— Hai ông nghe có phải tiếng ngân bỏ dài mà kêu vọng... như tiếng sáo! Sành đâu có cái tiếng ngân ấy.

Tôi cũng bắt chước nhặt một viên đá gõ vào thành, ông Hoàng-Bảng vội kéo giật lấy tôi lại:

— Ấy chết, vỡ...

Ông bạn tôi hỏi:

— Thưa ông nó không là sành thì nó là cái gì vậy?

— Nó là một thứ đất ở Giang-tây, không phải Cao-lanh mà cũng không phải đất thường.

— Lạ nhỉ?

Rồi ông Bảng kể cho chúng tôi nghe tiểu sử cái thống của ông: Cái thống ấy vốn chỉ có một đôi, của một quan đề-đốc Vân-Nam, ông cha để lại cho đã mấy đời. Đến nay quan Đề-Đốc vì tịnh tưởng tối mỹ-thuật Á-châu, không cái gì chịu chơi một đôi. Đáp đi một cái thì cũng tiếc mà để lại cho người Tàu, thì ông nhất định không bao giờ chịu. Một hôm ông Trương-Tam-Dương đến chơi nhà quan Đề-đốc, ngài thấy ông là người Annam mà ông Trương-tam-dương vì nghe tin ông ấy mới mua được một cái nghiên mực hình con hươu nằm ăn cỏ, qui giá lắm.

Tối vừa đến nhà, chưa kịp ngồi lời xem con hươu thì ông Dương vội hỏi:

— Ông Bảng ốm nặng ông đã biết chưa?

— Chưa, ông ấy ốm ra sao vậy?

— Không biết! vừa thấy có người lại nói ông ấy mê mẩn bất tỉnh nhân sự. Chúng ta cùng lại thăm đi.

Khi chúng tôi tới, cổng nhà ông Bảng thì mới sự khiến tôi lưu ý, là thấy mất cái thống sành đời Tống. Tôi nghĩ thầm:

— Chắc chủ-nhân đã đem cất vào trong nhà.

Vào tới buồng ngủ thì gặp lúc ông Bảng đương ngủ mê mệt. Bà Bảng trỏ hai cái ghế đặt ở bên cạnh giường mà mời chúng tôi ngồi rồi nói với chúng tôi:

Thưa hai ông, nhà tôi mê mẩm ốm liệt giường ngay từ hôm trẻ con hay đứa nào ném nhau nó đánh vỡ mất cái thống.

Tôi thất kinh hỏi:

— Cái thống đời Tống vỡ rồi.

— Vâng, vỡ hẳn ra làm đôi. Hiện tôi đã khiêng vào trong bếp, để toan mượn là bát Thanh-trì gắn và hun lại, nhưng nhà tôi nhất định không nghe, đòi đập nát ra cho bằng được nói không thêm chơi ngọc có vết.

Ông Trương-tam-Dương nghe bà nói hơi chau đôi lông mày, ngẫm nghĩ thì Bảng lại nói luôn:

— Chỉ tự ông Dương cả đấy thôi sao lại...

Chưa nói rất lời thì ông Bảng như tỉnh giấc, mắt mở bừng, rồi thét to lên rằng:

Tôi chắc chỉ nó chứ không còn ai vào đây. Cách đây tháng Quế, nó mua tranh với tôi không được, nó thù... nó đập vỡ của tôi... Khổ cho tôi quá... cái thống đời Tống!...

Ông Trương-tam-Dương có ý thương hại sẽ vỗ vào cánh tay bảo:

— Bác Bảng cứ bảo Hưng với tôi lại hầm bác đấy.

Ông Dương mở to mắt nhìn chúng tôi, nói sẽ:

— Hai bác lại chơi đấy à? Tôi quá bảo ở. Cái thống của tôi...

— Mất thì rồi mua cái khác, tiếc làm gì mà đến sinh ốm được?

— Nếu mua được cũng nói gì!

— Tôi mua được... Nhưng trước hết tôi hãy kể bác nghe một câu truyện cho đỡ cổ, lý thú lắm:

— Hồi đầu năm ngoái, có một người Nhật về nước bán lại đồ cổ theo một giá rất rẻ. Một buổi tối đi qua nhà ấy, thấy giữa gian ở ngoài cửa liền vào xem có cái gì thích mua chơi.

Đi xem khắp một lượt, chả thấy có vật gì đáng lưu ý, để toan về thì chợt thấy ở sân, để dựa vào chân trông một cái chậu rất lớn hình dáng trông ấy hay. Chẳng biết nó là gì, dùng để làm gì, tôi người Nhật chủ nhà thì họ bảo là một cái thùng tắm. Tôi nghĩ: quái cái thùng tắm mà sao lại có ngành hẳn thế!...»

Rồi tôi bỗng cười ầm lên. Người Nhật hỏi vì sao tôi cười thì tôi không rõ lời, chỉ ngồi lời hỏi mua.

Giá cái thứ đó, bởi lại mất sau người Nhật bằng tông để lại cho tôi có lấp ba đồng sau, tôi bán lại cho một người bạn thân ba trăm bạc, là có sáu trăm tám mươi nhâm đồng.

Ông Bảng ngơ ngác hỏi:

— Nghĩa là thế nào?

— Nghĩa là cái thùng tắm bằng sành ấy đáng đắt, nước men, nét vẽ y như một cái thống đời Tống, đến người sành, thạo như mấy ông bạn tôi, đều phải lầm, vì thế đáng trước cái thùng tắm ấy tôi ngồi đến câu truyện vì nhận đúng một người bạn thức mà tôi không thể nhịn cười hết.

— Thế ra cái thống cổ đời Tống?

— Phải cái thống cổ mà kẻ thù dùng để của bác chỉ là một cái thùng tắm. Nhất bán tôi mua có người làm đồng vỡ, bán lại cho bác ba trăm. Hôm nay đã có thì tôi hoàn lại cho bác ba trăm, tôi mươi nhâm đồng nhưng xin bác phải hứa khoe cái con mắt sành đồ cổ của bác đi.

Ba hôm sau, ông Hoàng-Bảng khỏi bệnh mà cái bệnh sinh đồ cổ từ đó cũng thấy bớt.

Hỏi các anh em học sinh!

Nên các ấp em muốn:

1 — Học thành tài.
2 — Thi đỗ — không có không phải trả học phí.
3 — Học không mất tiền, lĩnh học bổng hay được trợ bớt học phí.
4 — Một trường có quy cách: kỷ luật, có nhiều giáo sư chuyên môn, tốt nghiệp ở các trường Cao-đẳng Sư-phạm, thì nên đến học:

Trường

HÙNG-VƯƠNG

(7 240 — Rue du Coton et 7 Duvillier — HANOI)

là một trường mới mẻ, có đủ các lớp cho Nam-Nữ học sinh, có sân rộng nhiều cây cối, mát mẻ.

Vậy hỏi các anh em học sinh! hãy đến học thử — không phải trả tiền học, bạn được điều gì — chỉ trong tuần lễ sẽ thấy tiến bộ lạ lùng.

Thử kem thay phấn hiệu Velouty Dixor càng dùng mầu gia càng mỹ khi ra mưa ra nắng cũng khi nhảy đầm mà có bụi bẩm ra cũng không giảm mất mầu kem.

Có bán lẻ khắp mọi nơi

Mỗi hộp giá, to con 0p60, nhỏ 0p30, nhơn 0p90

Bán buôn bỏ giá riêng

Đại-lý độc quyền: LUNE FAT, 23 — Rue Chaingeaux, Hanoi

KÝ MỘT CHỮ

LÀ CÓ BÁO XEM

Người ở Thành-phố Hanoi muốn mua báo giải hạn sinh đến các hiệu sách lớn: Nam-Ký, Thụy-ký, Quốc-hoa, Đông-tây, Nhật-Nam, Tân-dân, Phú-lâm, Nam-long

Ký một chữ, trả tiền, lấy biên-lai

LÀ CÓ BÁO ĐƯA ĐẾN TẬN NHÀ

Nên mua năm: Vì có nhiều số « Đặc biệt » 12 trang bán giá cao, mà đối với người mua năm không tính thêm.

Ai không muốn mua năm mà muốn có báo đưa tận nhà cũng xin lại mấy hiệu sách kể trên, ký một chữ, sẽ có báo đưa tại nhà. Lấy số nào trả tiền số ấy.

Ngân phiếu, bài vở, thơ từ, xin gửi:
M. NGUYỄN-TƯỜNG-TAM
75, Rd. Henri d'Orléans, HANOI

QUANG-MY

13, Rue de la Soie, Hanoi

Téléphone: 762

Soieries de luxe et tous tissus

Bán-hiệu mới về rất nhiều hàng mùa rét:

Hàng Tàu: cẩm nhung Thượng-hải, gấm, vóc, nhiều đủ các mầu.

Hàng Tây: nhung, satin, lam, hoa gấm, satin đen nhiều lắm chỉn và thêu, và đủ các mầu hàng khác nữa.

Bán piêu lại có nhiều các kiểu ô cam (parapluies canne) để các ngài dùng cái hợp thời trang.

QUANG-MY
Hiệu con rồng vàng

Một tờ báo PHONG-HÓA quốc mới tuần-lễ ấy.

Dịp may cho những người còn quốc tịch

Ai còn quốc tịch Đông-Pháp năm 1932 là thứ phiếu sổ có nên xin ngay lập tức đến nhà Chân-Hưng số 92 Phố Hàng Bạc Hanoi thời được giá cao, cũng gần như chúng số, và những quốc-tịch bằng quan tiền tây, thì bán được giá rất cao, cũng có lúc được lãi hơn tức ngày tiền.

Tranh ảnh đăng trong Phong-Hóa đều khắc lại hiện Ích-Cát